

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОУНАРКОМА
і ПРЕЗІДЫУМА ВЯРХОУНАГА СОВЕТА БССР.

СЛАЎНЫЯ ПЕРАМОГІ ЧЫРВОНай АРМII

У мінулым нумары нашай газеты надрукаваны паведамленне Совінформбюро аб зімовай кампаніі Чырвонай Арміі і карта тэрыторыі, вызваленай Чырвонай Арміяй ад нямецкай акупацыі.

За час зімовай кампаніі совецкія войскі нанеслі цяменца-фашысцкім акупантам цяжкія ваенныя паражэнні. За 4 месяцы і 20 дзён наступлення Чырвоная Армія ў выключна цяжкіх умовах зімы прасунулася на заход на некаторых участках да 600—700 кілометраў і вызваліла ад нямецкіх захопнікаў велізарную тэрыторыю ў 480.000 квадратных кілометраў. Ад ворага ачышчаныя раёны краіны, якія маюць важнае эканамічнае і ваенна-стратэгічнае значэнне.

За гэты час вораг страдаў забітымі больш 850.000 і палоннымі 343.525 салдат і афіцэраў.

Чырвоная Армія захапіла велізарныя трафеі. У ворага захоплена 1.490 самалётав, 4.670 танкаў, 15.860 гармат, 30.705 кулямётаў, звыш 500.000 вінтовак, 17 мільёнаў снарадаў, 128 мільёнаў патронаў, 123.000 аўтамашын і многа іншай ваенныя маёмаці.

Апрача таго, Чырвонай Арміяй знішчана 3.600 самалётав, 4.520 танкаў, 4.500 гармат праціўніка.

Гэтыя бліскучыя поспехі Чырвонай Арміі натхняюць уесь совецкі народ на новыя баявые і працоўныя подвігі ў імя вызвалення нашай совецкай зямлі ад фашысцкіх людаедаў.

Вораг нанесены цяжкія паражэнні. Але было-бшкодна недацэнываць сілы ворага, меркаваць, што ён ужо разбиты. Вораг яшчэ

БАЯВЯЯ СПРАВЫ БЕЛАРУСКИХ ПАРТЫЗАН

Знішчаюць фашыстаў

Партызаны атрада імені Ленінскага комсомола ўварваліся ў насялёны пункты, занятыя немцамі. Народныя місціцы знішчылі 80 гітлератаў. Партызаны разбурылі чыгуначнае палатно на вялікай працягласці і без страт вярнуліся на сваю базу.

Захапілі сакрэтныя дакументы

Партызанскі атрад, які дзеяўшае ў адным з раёнаў Пінскай області, разгроміў два нямецкіх паліцыйскіх участкі. Знішчана қалія 100 гітлератаў. Захоплены трафеі і сакрэтныя дакументы ворага.

Другі атрад пінскіх партызан

За месяц

На працягу сакавіка ва ўпорных баях з нямецкімі захопнікамі партызаны аднаго атрада разгромілі 18 паліцыйскіх участкаў і трэція нямецкая гарнізонны. Знішчана 296 гітлератаў.

моцны. Таварыш Сталін папярэдзіў усіх нас супроць зазнайства і самасупакоенасці. «Барацьба з нямецкімі захопнікамі яшчэ не скончана,—яна толькі разгортаецца і разгараеца». Чырвонай Арміі, партызанам, усяму нашаму народу прадстаіць яшчэ цяжкая барацьба супроць каварнага і подлага ворага. Наперадзе дні суровых баёў і цяжкіх выпрабаванняў.

Мы ўступілі ў рашаючы этап айчыннай вайны. Чырвонай Армія і ўесь наш народ рыхтуюць новыя ўдары па ворагу. Справа чэсці беларускіх партызан яшчэ больш узмациніць свае ўдары па варожых тылах.

Таварышы партызаны! Гітлерастаўская згара кідае цяпер на совецка-германскі фронт дзесяткі новых дывізій, знятых з раёнаў Заходняй Еўропы. Яны рухаюцца да фронта праз Беларусь. Не давайце ж фашысцкім гадам дапаўніці да фронта, узмініце ў паветра варожыя эшалоны, знішчайце жывую сілу акупантаваў, іх баявую тэхніку.

Людаед Гітлер вымушай зняць з ваеных заводаў нямецкіх рабочых і гнаць іх на фронт, а ўзамен іх акупанты прымусова ўганяюць на катаржную працу ў Германію совецкіх людзей. Партызаны, зрывайце гэтыя злачынныя намеры нямецка-фашысцкіх акупантаваў!

Рэзервы гітлератаў на заходзе. Вораг са скуры лезе, каб адтэрмінаваць дзень сваёй канчатковай катастрофы. Будзем-жа, таварышы партызаны, узмініце свае ўдары па гітлератаў, узмініце сваю дапамогу нашай слаўнай Чырвонай Арміі!

Праз некалькі дзён на адной з дарог група партызан арганізавала засаду, у часе якой было забіта 10 і паранена 29 гітлератаў. Партызаны захапілі вялікія трафеі.

ВІЛЕЙСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

Зрабіў крушэнне нямецкага военскага эшалона. У выніку крушэння разбіты паравоз і некалькі вагонаў. 20 вагонаў, якія засталіся цэлымі, былі абстралены партызанамі. Пры перастрэлцы забіта 60 нямецкіх салдат.

ПІНСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

Апрача таго, партызаны спалілі 7 аўтамашын, узарвалі 5 шасейных і 2 чыгуначных масты і на адлегласці 2 кілометры парвалі тэлефонную сувязь.

МАГІЛЁУСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

№ 42
(7483)
СУБОТА
10
КРАСАВІКА
1943 г.

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ,
Гітлерастаўская каты заліваюць крывёю нашу родную Беларусь. Раз'юшанае фашысцкае звяр'ё знішчае совецкіх людзей.

Мы нічога не забудзем, нічога не даруем!
Смерць фашысцкім забойцам!

Масква, Крэмль

Вярхоўному Галоўнакамандуючаму Маршалу Савецкага Саюза таварышу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

З першых дзён Айчыннай вайны працоўныя Мінскай обласці вядуць непрымірную барацьбу з нямецка-фашысцкімі акупантамі, якія вераломна напалі на нашу радзіму.

Нямецкія фашысты пераўтварылі нацыянальную стаўліцу Беларусі горад Мінск у труду развалін. У самым Мінску і яго ваколіцах немцы расстралялі, павесілі, спалілі жывымі звыш 80 тысяч чалавек. Страшныя здзекі яны чыняць над жанчынамі, старыкамі, дзецьмі.

Нямецкія захопнікі разлічвалі бязлітасным тэрорам запалохаць беларускі народ, прыдышыць яго волю да барацьбы. Але беларускі народ ніколі не скарыцца захопнікам. З усё больш нарастаючай сілай вядуць мінскія партызаны бязлітасную вайну супроць нямецкіх прыгнятальнікаў. Мноства партызанскіх атрадаў, сотні груп і дзесяткі тысяч адзіночак народных месціццаў удзельніцтва здадзены ў Дзяржбанку. У зборы сродкаў прымалі актыўны ўдзел рабочыя, работніцы, калгаснікі, калгасніцы часова акупіраванай Мінскай області. Збор сродкаў прадаўжаецца.

Просім Вас, родны Іосіф Вісарыёнавіч, даць распара-дженне аб пабудове на са-бранныя намі сродкі самалётав для Чырвонай Арміі і прысвоіць ім назыву «Партизан Мінска», «Партизан Слуцка», «Партизан Барыса-ва».

Партизаны і партызанкі горада Мінска і Мінскай області запэўніваюць Вас, дарагі Іосіф Вісарыёнавіч, што і надалей яшчэ ў большых памерах будуть знішчаць ненавісных гітлерастаўскіх акупантаваў да поўнага іх знішчэння і аказваць усялякую дапамогу нашай доблеснай Чырвонай Арміі, началье якой стаіце Вы.

Ад імя працоўных Мінскай області, ад партызан і партызанак прыміце наша палкае прывітанне і пажаданні Вам здароўя і доўгіх год жыцця на шасце нашай соцыялістычнай бацькаўшчыны.

Сакратар Мінскага аблкома КП(б) Беларусі

КАЗЛОУ.

Сакратару Мінскага аблкома КП(б) Беларусі таварышу КАЗЛОУ

Перадайце працоўным горада Мінска і Мінскай області, партызанам і партызанкам, якія сабралі 3.075.827 рублёў грашыма і аблігацыямі, 2.810 рублёў залатымі манетамі, залатыя і срэбраныя рэчы на будаўніцтва самалётаў „Партизан Мінска“, „Партизан Слуцка“, „Партизан Барыса-ва“, — маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі.

I. СТАЛІН.

На фронтах Айчыннай вайны

На Заходнім фронце

На Заходнім фронце нашы войскі ўмацоўвалі занятая руляжы. Агнём артылерыі, мінамётаў і кулямётаў знішчана да 200 нямецкіх салдат і афіцэраў і разбіты 4 гарматы праціўніка.

На адным участку рота нямецкіх аўтаматыкаў імкнулася разведаць сістэму нашай абароны. Пасля кароткага бою гітлератаўцы былі адкінуты на ранейшыя пазіцыі. На поўлі бою засталося некалькі дзесяткаў варожых трупав.

Вызвалены насялённыя пункты

На поўдзень ад горада Белы байцы Н-скай часці выбілі праціўніка з двух насялённых пунктаў. Захоплены палонныя і трафеі.

На другім участку немцы імкнуліся атакаваць нашы пазіцыі, але былі рассеяны ружэйна-кулямётным агнём. Артылерысты часці, дзе камандзірам тав. Чынаў, зрабілі агнявы налёт на размяшчэнне немцаў. Разбурана некалькі дзотаў і знішчана мінамётная батарэя праціўніка.

Поспехі наших разведчыкаў

У раёне Белгорада замаскіраваныя гарматы праціўніка абстрэльвалі нашы баявые парадкі. Малодшы сержант Белых, чырвонаармейцы Гарэлаў, Вдовін, Каракін, Трапін, Салошчанка і Землянічанка, захапіўшы з сабой тэлефон, не-прыкметна праніклі ў тыл немцаў і выявілі месцазнаходжанне варожых батарэй. Разведчыкі акружылі дом, дзе знаходзіліся нямецкія артылерысты, забілі вартавога, потым уварваліся ў памяшканне і знішчылі 20 гітлератаў. Выкліканыя па тэлефону совецкія танкі знішчылі 9 гармат праціўніка.

Праціўнік церпіц вялікія страты

У раёне Ізюма нашы часці ўмацоўвалі свае пазіцыі. За апошнія дні праціўнік у беспаспяховых атаках на гэтым участку фронта пацярпеў вялікія страты. Артылерысты і мінамётчыкі Н-скай часці знішчылі 3 варожых дзоты, 8 аўтамашын з грузамі, падавілі агонь мінамётнай батарэі і рассеялі скапленне нямецкай пяхоты.

НЕМЦЫ СПАЛЬВАЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ ВЁСКІ

З Смалевіцкага раёна, Мінскай області, паведамляюць: німецка-фашысцкія нігоднікі спалілі, зраўнялі з зямлёю вёскі Багута, Оды, Прыллы, Пагарэльцы, Сутаўкі, Заречча. Агнём знішчылі сотні дамоў. У некаторых вёсках гітлераўскія бандыты выразалі большую частку насельніцтва. Выратаваліся толькі тыя, хто ўцёк у лясы.

Агнём і мечам німецкія каты пайшлі супроць нашага народа. Яны спусташаюць нашы родныя гарады і сёлы, ператвараюць у «зоны пустыні» беларускую зямлю. Усё, што было дорага і блізка сэрцу нашаму, усё, што было дбайна збудавана рукамі народа для сябе, дзіцей сваіх, крывавыя каты знішчылі, руйнуюць, разбруюць ушчэнт.

Чым, калі не агнём і мечам, адказваць зверу-немцу! Другіх

размоў у нас не можа быць з акупантамі, дзікай ардою, якая ўзварвалася ў наш дом, парушыла наша свабоднае жыццё, нашу мірную стваральную працу.

Спаленая вёска Смалевіцкага раёна клічуць да помсты. Кроў замучаных і выразаных німецкімі катамі совецкіх людзей заклікае да лютай помсты.

Да помсты, жорсткай і крыва-вой, браты! Іздзіце ў лясы, да партызан, да арміі народных месціўцаў. Беларусь і яе славы народ будуть жыць! Зброяй і агнём адкакам гітлераўцам на іх нечуваныя злачынствы. Паўторымі ажыццявім слова вялікага рускага палкаводца Аляксандра Неўскага: «Хто з мечам на нас пайшоў, ад меча і загіне!».

Смерць німецкім грамілам і падпальщикам! Смерць акупантам!

Удалая аперацыя

Поезд наляцеў на міну. Раздаўся аглушальны выбух. Следам за ім пачаўся ляг і скрыгат жалеза. Але змоўка рэха, наступіла цішыня.

Партызаны наблізіліся да насыпу. Што за ліх—ні знянтэжаных крыкаў, ні стогнай. У многіх мільнула думка: «Мо' памыка, парожні поезд падарвалі?» Але гэтага не магло быць. Яны пра-пастілі некалькі паяздоў, пакуль паказаўся гэты, у якім ехалі на фронт немцы.

Навокал стаяла ўсё тая-ж тямніча цішыня. Партызаны не вытрымалі і пачалі аглядаць уцалелыя вагоны. Па насыпу пра-неслася: «У вагонах афіцэры!» Аглушаныя нечаканым выбухам, немцы анямелі, не маглі апомініца.

— На лаўца і звер бяжыць,— сказаў камандзір атрада тав. Б. і аддаў загад — аўтаматыкам са-

чыць за тамбурамі, а кулямётчыкам і астатнім байцам—прастрачыць вагоны.

Наваколле скалыхнулася ад дружнага вінтовачна-кулямётнага агню. Партызаны расстрэльвалі поезд ва ўпор, білі ў вокны. У жаху перад смерцю фрыцы зароўлі, залямантавалі і кінуліся ў тамбуры, каб выскочыць з вагонаў. Але туго іх сустракалі аўтаматыкі. Афіцэры мёртвымі ляліся на падлогу, перакульваліся на падножках і падалі на насып. Як ашалелыя, яны кідаліся па вагонах, але гарачыя кулі народных месціўцаў даганялі іх усюды.

Атрад пакінуў чыгунку толькі тады, калі пераканаўся, што з немцамі ўсё скончана. Зышы 300 німецкіх афіцэраў і малодых чыноў было забіта за гэту ўдалую аперацыю.

МИНСКАЯ ОБЛАСТЬ.
(Наш кар.)

Стала разведчыцай

Я вырвалася з лап фашыстаў і прышла да партызан. Я сказала: хачу быць разведчыцай.

З таго часу многа дзён прашло, многа фрыцы знішчыў наш атрад. Я ганаруся, што ў падрыхтоўцы асобных аперацый прымала ўдзел і я, разведчыца. Раскажу пра больш цікавае ў маёй баявой дзеянасці.

Нашаму атраду стала вядома, што калі паўсотні немцаў ідуць у вёску С. У лесе, за два кілометры ад скрыжавання дарог, партызаны зрабілі засаду. Мяне-ж паслалі супрэць немцаў і папярэдзіць іх, каб яны не ішлі па той дарозе, дзе не было парты-

Разведчыца ВАЛЯ.

Немцы спыніліся, аб чымсьці пагутарылі, потым пайшлі па той дарозе, дзе заселі партызаны. Я зрабіла выгляд, што пайшла далей, але хутка скавалася ў хмызняку і бягом у аход да сваіх. Толькі я наблізілася да засады, як чую каманду свайго камандзіра: «Агонь!». Партызаны адкрылі моцны агонь з кулямётам і аўтаматаў. На зямлю валіліся забітыя і параненія гітлераўцы. Ні аднаму з іх не ўдалося ўцякы.

Разведчыца ВАЛЯ.

БАЯВАЯ ГАЗЕТА

«Чырвоная змена»—орган ЦК і Мінскага аблкома ЛКСМБ

На тэрыторыі часова акупіраванай Беларусі падпольна выхадзіць баявая газета моладзі «Чырвоная змена». Кожны радок газеты—заклік да помсты німецкім акупантам, заклік да барацьбы за чесьць і незалежнасць савецкіх радзімі.

Газета кліч комсамольцаў, моладзі Беларусі «усімі сіламі і сродкамі» дапамагаць Чырвонай Арміі ў вызваленні роднай зямлі ад німецка-фашысцкага іга, знішчаць гітлераўскіх катаў куляй і гранатай, агнём і сікерай, біць ворага днём і ноччу, у любых умовах».

Коракта, але з вялікім густам змяшчаеца матэрыял пра баявую справу маладых партызан.

Газета расказвае, як комсамольцы-падрыхтнікі аднаго з партызанскіх атрадаў Віцебскай обласці пусцілі пад адкос два воінскія эшалоны.

Камандзір другой падрыхтнай групы комсамолец Васіль піша аб дасканаліні майстэрства падрыхтнікаў, у выніку якога было праведзена крушэнне 9 варожых эшалонаў з узбраеннем, боепрыпасамі і жывой сілай.

Комсамолец Герасім апавядае аб каштоўнай ініцыятыве, прайўленай комсамольскай арганізацый атрада дзядзікі Нікалая. Там створана група снайпераў. Гэта лепшыя маладыя стралкі. Яны вывучылі тэорыю і практику снайперскай справы і ўжо знішчылі не адзін дзесятак гітлераўцаў.

Такія-ж групы створаны ў многіх атрадах, якія дзейнічаюць у Мінскай області.

Нечуваныя зверсты чыніць гітлераўцы над мірным насельніцтвам Беларусі. Тысячы маладых людзей вывезены на катаргу ў Германію, расстраляны, пасаджаны ў турмы. Але нішто не можа зламаць волю савецкіх людзей да барацьбы. З кожным днём расце сіла супраціўлення німецкім акупантам.

Комсамолка-партызанка з атрада «Большэвік», Гомельскай області, Ліда К. напісала поўныю і гневу артыкул. Яна апавядае аб дзікай расправе немцаў над яе бацькамі і сёстрамі. Ліда помсціц гітлераўцам за смэрць сваіх родных, яна ўжо знішчыла 5 немцаў.

Ліда заяўляе: «Не па-

БЕЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

ЗАХОДНІ ФРОНТ. Выключную вытрымку і мужнасць прайвілі ў баю сувязісты-беларусы П. Г. Ахрамовіч і Р. К. Казура. Некалькі дзён яны пад жорсткім абстрэлам ворага падтрымлівалі сувязь з камандным пунктам. НА ЗДЫМКУ: сувязісты на паству.

Самаадданасць і бясплацна

Заслужаным аўтарытэтам і павагай карыстаецца сірод асабовага састава часці, дзе камандзірам тав. Віржбіцкі, сын беларускага народа, ваенурач другога ранга хірург Анатолій Варфаламеевіч Пасюкоў. Не адзін дзесьтак совецкіх байцоў выратаваў ён ад смерці.

Наша часць наступала. Фашысцкае звяр'е зносна агрэзала, чапляючыся сваімі паганымі кіціцарамі за кожны куст, за кожны ўгорак. Асабліва лютавала наямецкая авіяцыя.

З мэтай хутчэшага аказання дапамогі раненым байцам медсанбат быў падцягнуты да пярэдняй лініі фронта.

Разгарэўся ярасны бой. На неўзядлі ўчастак фронта немцы рабілі да 500 самалётавылетаў у дзень. Гераізм і самаадданасць прайўлялі ўрачы ў барацьбе са смерцю. Яны адпачывалі не больш двух гадзін у суткі. Усе свае сілы, усе свае веды і майстэрства чыніліся да падцягнуты да пярэдняй лініі фронта.

— Я аддам усе свае сілы і веды, а калі трэба будзе—і жыццё на хутчэшы разгром ворага, на хутчэшы вызваленне роднай беларускай зямлі ад німецкіх акупантаў.

Л. АБАДУСКИ.
ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

Гвардзеец-сувязіст

На фронтах айчынай вайны воіны-беларусы паказаўшы прыклады мужнасці і храбрасці.

Верны сын беларускага народа, гвардзій старши сержант Антонік А. З.—сувязіст. На фронце ён з першых дзён вайны. Камандзір Антонік з'яўляецца ўзорам для ўсіх байцоў свайго ўзвода. Сувязь утримліваецца заўсёды ў выдатным становішчы, спраўна і апература служыць для баявых апераций.

Нягледзячы на бамбёжкі і артылерыйскі абстрэл, прапагандысты абарыцьце з артылерыйскімі артылерыстамі, якія правіла, хутка праводзіцца і, дзе трэба, аднаўляецца. Пры любых умовах, пры дапамозе добрай сувязі, гвардзеец-артылерыст абрушваючы свае смяротныя ўдары на галовы фашыстаў. Ад запала гвардзеец-артылерысту стаўнікі савецкіх заходнікаў знайшлі сабе магілу на савецкай зямлі. І тут нямалая заслуга байцоў-сувязісту.

За мужнасці і храбрасці, прайўленую ў барацьбе з німецкімі акупантамі, гвардзій старши сержант Антонік А. З. атрымаў урадавую ўзнагароду.

Гвардзеец П. М. ГОЛУБ.
ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

Міжнародная інформація

НАСТУПЛЕНИЕ САЮЗНІКАЎ У ТУНІСЕ

У выніку паспяховага штурму пазіцый праціўніка ў Акарты (Паўночная Афрыка) часці 8-й англійскай арміі ў красавіку, пасля вельмі цяжкіх баёў, уклініліся ў размяшчэнне праціўніка. Захоплена 6.000 палонных.

Аўгустына саюзнікаў патапіла 6 карабліў з састава варожага калонізму і яшчэ адно судно, груженое боепрыпасамі.

Амерыканскія войскі, якія знаходзяцца на цэнтральным участку Туніскага фронта, прасоўваюцца ўздоўж шляху на Габес, не сустрэчаючы магіль на смяртэльную барацьбу з німецкімі акупантамі.

Працујаць па-франтавому

Дзяржаўны іголкавы завод, эвакуіраваны ў савецкі тыл з горада Віцебска, знаходзіцца ў ліку перадовых прадпрыемстваў Савецкага Саюза. Калектыв завода асвоіў і вырабляе прадукцыю, якая ідзе на фронт.

На заводе стала слáнай традыцыяй—перавыконваць вытворчыя планы, даваць больш і больш прадукцыі Чырвонай Арміі. У лютым, напрыклад, завод выканаў план на 125 процентаў. Эвакуіраваныя сумесна з прадпрыемствамі рабочыя паказаўшы стаханаўскія ўзоры працы. Сярэдня выправаўка аднага рабочага складае 135 процентаў нормы.

Паўтары—дзве з паловай нормы даюць стаханаўцы Забела, Ракшы, Раманоўская, Валынская, Фейгіна — таварыши, эвакуіраваныя з Беларусі.

ЛІТАРАТУРНЫ АЛЬМАНАХ „БЕЛАРУСЬ“

Беларускае дзяржаўнае выдавецтва выдаў рыхтуе да друку літаратурны альманах пад назвай «Беларусь». У альманаху будзе змешчана п'еса Кандрата Крапівы «Проба агнём», а таксама вершы і проза беларускіх пэзэтавіў пісьменнікаў Я. Коласа, Я. Купалы, П. Броўкі, П. Глебкі, М. Лынківіч, Кузьмы Чорнага, А. Куляшова, М. Танка, І. Гурскага і інш.

Асобнымі выданнямі выйдзе з друку пэзэмка «Суд у лесе» і А. Кулішова «Сцяг брыгады».

У зборнік «Моладзь Беларусі» ў барацьбе з німецкімі акупантамі ўвядзены вершы і нарысы беларускіх пэзэтавіў пісьменнікаў, а таксама артыкулы грамадскіх дзеячаў.

КАНЦЭРТЫ БЕЛАРУСКАГА АНСАМБЛЯ